

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K —
1 évre	1 K 80	1 évre	3 " —
3 " " " " " "	3 " 60	3 " " " " " "	6 " —
1 évre	7 " 20	1 évre	12 " —

Laptulajdonos: **Hálnék Béla.**
Felelős szerkesztő: **Major Mihály.**

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Ide küldendő a szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érdeklő minden közlemény és előzetes díj.
Egyes számlák kaphatók a Jótanákosoknál.

Városi gyógyszerárak *

írta egy városi bizottsági tag.

A nagy terhek, melyeket a mai városi élet a nagy közönségre ró, köteleseggé teszi a város vezetőségének és minden a város életére befolyással bíró polgárnak, kitartóan foglalkozni oly kérdésekkel, amelyek a város jövődelmezőségét előmozdítják, azaz oly jövedelmi források után kutatni, amelyek adó-megterhelés nélkül a köz javát szolgálják.

Az utolsó években a tekintetben sokat tanultunk s tapasztalatok által sokat haladtunk is; mert ma már nem jutna egy lelkiismeretesen vezetett város előjáróságának eszébe oly intézményeket, amelyekre a községeknek, azaz a község minden polgárának szüksége van, vállalatoknak hosszú koncessziókra kiadni, hogy ezek a közönség zsebére gazdagodjanak, holott ezek jövedelme a város adminisztratív kiadásainak könnyítésére volna hivatva. Ilyen vállalatok köztudomás szerint többek között: a *világítási, vízvezetési, közúti vállalatok, zálogházak, közszéki takarékpénztárak.*

A mi polgármesterünk, városunk jövőjét előmozdítandó, nagyszabású programjában ismételtén kifejtette mindezeket az eszméket s megmenteni igyekszik — ha kell áldozatok árán is — a városnak mindazt, ami észszerűen menthető. Ez okból terve is vette első sorban a villamos világítás megvételét, a mint ez lehetséges leendő, azaz a szerződés értelmében 1917. évben.

A vízvezetékét és csatornázást a város már saját számlájára építi s e tekintetben, ha nem is öröndetes, hogy a külfölddel szemben visszamaradtunk, vigasztalhat a késedelemért az a tény, hogy a külföldön tett káros tapasztalatokat saját háztartásunkban már előnyösen fel bírjuk használni. Így pl. alig van Angolországban város, amely

*Érdekes és nálunk teljesen új eszmét vet fel ez a cikk. Melegben ajánljuk az érdeklődők figyelmébe s előre is jelezzük, hogy a másik fél véleményének szívesen adunk helyet lapunkban (Szerk.)

nél a vízvezeték, közvilágítás, közúti vasút a város tulajdonát képezné; Németország városai is nagyrészt ily eljárást követtek a múltban s most kénytelenek drága pénzen megváltani, természetesen nagy áldozatok árán de még mindig előnyös feltételek mellett a közérdeket szolgáló intézményeket a magánvállalatoktól.

Tudtommal városunkban is szó esett már egy városi gyógyszerár felállításáról. Ezen terv megvilágítása ezen intézmény különleges voltánál fogva megérdemli, hogy vele talán kissé behatóbban foglalkozzunk.

A gyógyszerárak nemcsak nálunk, de a külföldön is monopóliumok, a jogot bizonyos, a törvény által megszabott formák közt a belügyminiszter adja meg. Ezen eljárás oka abban rejlik, mert a gyógyszerárak vezetésénél az emberi élet megóvása szempontjából megbízható emberekre van szükség. Aki ily monopóliumot nyert, a legtöbb esetben oly vagyonhoz jutott, amelyet az állam adott az egyéneknek, aki tulajdonképpen semmiféle ellenértéket ezen adományért nem nyújt. Már pedig nem igazságos, hogy a mostani néhez viszonyok közt, ahol a nagy közönség alig bírja a közterheket viselni, ily privilégiumok után a vagyont nem a községek, vagyis a községek, hanem az egyének kapják. Hisz ha a város maga nem is kezeli gyógyszerárát, módjában állna ezt bérbeadni s így a gyógyszerár jövedelméből részesedni.

Mindenki tudja, mily óriási összegeket fizetnek egy-egy gyógyszerár megváltásáért, s ha ez a magánosnak vagyont ér, miért ne képezne ez közvagyon, hisz a gyógyszerárak értékét nem a berendezések szabják meg, hanem a forgalom, melyet ezek privilégizált voltakánál fogva elérnek.

Legyen szabad Damaske Adolf „Aufgaben der Gemeindepolitik“ című könyvében felhozott egyik példájára hivatkozni:

Az 5000 lakossal bíró Odera meiziti Fürstenbergben eladtak egy gyógyszerárt 1891. évben 92000 márkáért, 1899-ben újból 190000 és 1891-ben 250000 márkáért; miután az első tulajdo-

nos a gyógyszerár jogát ingyen kapta az államtól, így a városra elkeszlett egy 250000 márkát érő tétel.

Az 1875. évben koncesszió alapján ingyen nyert egy második gyógyszerár felállítására jogot Königshüttenben. Ezt az illető 1891-ben 225000 márkáért adta el, ezen összegből a ház és a gyógyszerár berendezése 60000 márkát ért, míg a monopóliumot 165000 márkával fizették. Már négy évre rá, azaz 1895-ben a gyógyszerárt egy harmadik gyógyszerész 383000 márkáért vette meg s így az előbbi 60000 márka levonása után ezt a monopóliumot 323000 márkával fizette meg.

Ebből látható, hogy megérdemli, hogy ily monopolizált üzlet megszerzésével a város vezetősége foglalkozzék s ha nálunk nem is érhetőek ily magas értékmelkedések, kívánatos, a mint egy új gyógyszerár felállítását a közszükséglet követeli, hogy ennek ne a magános, hanem a városi önkormányzat vegye hasznát.

Mily előnyös az üzlet a városra, erre példát nyújt Nauheim városa, a mely 1887 évben egy városi gyógyszerárt állított fel s ezt bérletbe adja ki azzal a kikötéssel, hogy a bruttó jövedelem 25%-a várost illeti meg. A város részesedése, a mely az első években 4250 márkát tett ki, 1902-ben már 15000 márkára emelkedett s e mellett a bérlet is vagyonra tett szert.

A gyógyszerárak jövedelmezőségét nagy mérvben fokozza az állami betegsegélyző pénztárak felállítása is, a mely intézmény milliók forgalmat hozott ismét az egyén hozzájárulása nélkül a gyógyszeráraknak. Ez okból már 1903-évből a Berlinben megtartott betegsegélyző pénztárak választmánya óhajtanónak jelölte meg, hogy a gyógyszerárak városi kezelésbe kerüljenek s hogy újabb koncessziókat csakis a városok kapjanak. Ezt követik is Németország egyes részeiben, már ma is vannak városok mint pl. Mainz, mely az összes gyógyszerári jogokat a magánosoktól megveszi és a forgalmi nyereségeket a város jövedelmének szaporítására használja fel.

Városi albizottságok.

Említtük már lapunkban, hogy a városi albizottságot a januári közgyűlés fogja a szabályszerű létszámra kiegészíteni. Városunk szervezési és egyéb szabályrendeletein, ugy közzétett határozatain alapuló szakosztályokban 1911 év folyamán történt üresedések pótlása tárgyában dr. Kerekes Lajos főjegyző a következő javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

Az aggszegényintézeti bizottságban 3 hely lévén: üres, javasolom Fritler Béla, Havranek Antal és Keé István bizottsági tagok beválasztását, a hivatalbóli tagok közül pedig Winkler Vilmos és Lipsey Lajos kiküldését; az arhavási igazgatótanácsba Fittler Béla és dr. Arókay Antal beválasztását, a hivatalbóli tagok közé pedig Mohai Lajos tanácsnok kiküldését; az arvaszéki pütküsnökök közé Keé István beválasztását; a gazdasági szakosztályba dr. Arókay Antalt, a hivatalbóli tagok közé pedig Weszely Ernő közszéki állat-óvost; a javadalmi bizottságba Grösz Bernát és Weisz Miksa beválasztását és hivatalbóli tagok közé Kisteleki Károly t. főjegyzés kiküldését; a költségvető bizottságba Keé István beválasztását; az építészeti szakosztályba Kösösi Gyula asztalos mester beválasztását; a leltározó bizottságba a hivatalbóli tagok közé Mohai Lajos tanácsnok és dr. Kisteleki Károly t. főjegyzés kiküldését; a pénzügyi szakosztályba Csapó István biz. tag beválasztását, a hivatalbóli tagok közé pedig dr. Kerekes Lajos főjegyző és dr. Kisteleki Károly t. főjegyzés kiküldését; a polgármesteri program előkészítésére kiküldött bizottságba Boross Sándor, Gerő Jakab, dr. Kárnik József és dr. Kúhy József beválasztását; a számvizsgáló bizottságba Keé István beválasztását; a temető rendező bizottságba dr. Czapary László beválasztását; a vám és kövezetvám bizottságba Wiener Armin, Weisz Miksa és Engel Sándor beválasztását; a vészbizottságba Szabó Géza helyett Farkas Gyula törvényhatósági főállatorvost; a vízvezetési és csatornázás építésére felügyelő bizottságba Havranek Antal, Kohn Adolf, dr. Mészöly József és Simon Sándor beválasztását; a

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

AZKILÓTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

szólítja a Pesti Hírlap-ot, hogy nevezze meg azokat a Jézus-társasági atyákat, akiket fentebb híreben szerepeltetni hajlít a helyet, ahol ez a falkavadászat történt. Amíg ezt tenni elmulasztja, híret átváltozó kóhalmánynak és perfid rágalomnak minősíti. A Pesti Hírlap hallgat, tehát rágalmaz.

Mentők munkája. Az önkéntes mentők az 1911 évi december hónap első segítségét nyújtottak 106 esetben a következő esetekben: sérülések 92, belső bajok 10, egyéb bajok 4 esetben. Ezen kívül igénybe vételt 11 esetben és pedig: betegségi szállítása 8, elmebetegségi szállítása 1, vaklánya 2 esetben Mozgóórság 42 esetben: színházban 38, tüzésnél 3, egyéb helyütt 1 esetben. 1911 évi december havi összműködés 159 esetben. Az 1911 évben 1631 esetben; főmállása (1898) óta 12138 esetben.

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsá-u. 5 sz. a. e. mellett Zirci templommal szemben).

Bernáth Katica. A Csutora-temető halottasházából pénteken délután egy 16 éves leány holttestét helyezték örök nyugalomra. Az élete hajnalán levő viruló szép leányka életét revolver golyó oltotta ki, melyet szerelmi örülletében egy meszarossgéd röptetett a kedvessége miatt szerencsétlen leány szívébe. Bernáth Katica székesfehérvári illetőségű árvaléány, Bernáth József helybeli hentesmester nővére, Budapesten Schenk mézszáros vaci-uti üzletében volt alkalmazva. Vajda György 28 éves mézszárossgéd rávetette szemét a gyönyörű leányra. A kis Katica panaszra ment főnökéhez Vajda türethetlenné vált folakodása miatt s a főnök a veszedelmes udvarlót nyomban elbocsátotta üzletéből. Vajda megbosszulta magát. Pénteken f. hó 12-én ráesett Bernáth Katicára amint az üzletből kilépett s az utcán agyonlőtte. A hossz-as bírósági vizsgálat után a tragikus módon meghalt leányka holttestét városunkba hozták s tegnap délután a Csutora-temetőben örök nyugalomra tették.

Ideális „Ideál pörkölt Kávé“ kiv. finom 1 kgr. Kor. 4+40 Szigethy kávé behozatala.

Érdekes látvány kínálkozik városunk gazdaközönségének vasárnap d. u. 4, 6, 8 órákor a budai-uti mozgófényképszínházban. E napon kerül bemutatásra **Swiecz legelői** címen a világhírű sveici tenésztet. A kép a nyári évad beköszöntésével kezdődik, amidőn is a nyájak a völgyektől bucsut vesznek és vissza csak hat hónap múlva térnek. Külön e célra készült trombitákkal adják ezt a lakosság tudtára, kik ez alkalomból Interlakben nagy ünnepélyt rendeznek. Végül a nyáj királya is be lesz mutatva.

Felhívás az iparosokhoz és a kereskedőkhöz. A darabok megjelölése dolgában megjelent rendelet, mint irtuk nagy recenzust kellett kereskedő és iparos körökben. A Kereskedelmi társulat is felirt ez ügyben a miniszterhez, alelnöke pe-

dig a városi közigazgatási bizottságnak tett indítványt. A széleskörű országos mozgalom ugyilászik máris megiermette eredményét, mert a miniszter már rendeletet küldött a városi hatóságokhoz, hogy a rendeletet a legliberálisabban hajtsák végre, sőt az O. M. K. E. képviselője előtt a miniszter arra is hajlandónak nyilatkozott, hogy a rendeleti hely megjelölésére megengedi az állomás bárcszerű cédulák használatát; a kereskedelmi társulat pedig épen ezt kérte. Miután azonban sok darabárú ilyen ragasztott cédulát nem lehet használni, a miniszter konkrét javaslatot kíván erre nézve, és így a Kereskedelmi társulat elnöksége ezúton hívja fel az érdekelteket kereskedőket és iparosokat, akiknek darabárú kiüteményeire nem lehet cédulát ragasztani, mely módon gondolják hát ezt a kérdést megoldani. A kereskedelmi társulat a levél útján vagy személyesen beadott konkrét indítvány alapján fog illetékes helyen erre nézve előterjesztést tenni. A javaslatokat a társulat titkári hivatalánál 11-12 óra között kérjük benyújtani.

Színházi „Cukorka“ nagyon finom, 1 csomag 80 fill. nagy csomag K. 1.— Szigethy T. Kossuth-utca.

Értesítés. Telefon 278 sz. Van szerencsém üzlettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy mai naptól kezdve a telefon üzletembe bevezeltetem és így módomban áll a vedümet azonnal kiszolgáltatni. Állandóan raktáron tartok mindenféle ölfákat, trifaili, porosz- és kovacszenet-, 1 porosz- dió-, coakesz-, tatal brikett-, vágottfa és összes hognár szerszámfákat, valamint mindenféle szőlőkarókat. Miután üzletem már 10 év óta fennáll, vedümet mindig pontosan felkísmeretesen kiszolgáltam, amennyi igényem továbbra is bőséges partfogásukat. Maradtam teljes bizalommal ROTH JAKAB, Széchenyi-utca 81 sz. (Sajátház.)

Színház. Csütörtök, január 18. Csütörtökön másodszer ment a Kis gróf s az epizódokkal tele rakott operettben ismét zsúfolt házat mulattattak színészeink dícséretre méltó játékkal. A díszített beállítás már gyorsabban ment mint az első alkalommal s így az előadás is előbb végződött.

Az első jutalmjáték. A jövő héten már megkezdődnek a színházi jutalmjátékok, melyek közül az első a Kis Rónay Alizé, a társulat dédelgetett és közkedvelt nővére lesz. Ez alkalomból szerdán este a *Két tacsó* dráma kerül színpadra, melyben az egyik tacsót ő, a másikat Fekete Irén játssza. A jutalmjáték iránt máris nagy az érdeklődés, mert a jutalmazandó eddig minden fellépésével nagy tetszést aratott és hamarosan a színházi közönség kedvencévé lett. Az előadásra jegyek Krausz Veronánál már most kaphatók.

Értesítés. Telefon 277 sz. Tisztelettel értesítem igentisztelt vedümet és ismerőseimet, hogy tűzifa és kőszén raktáromhoz a közönség kényelmére a telefont is bevezettem, úgy hogy minden fáradság nélkül a rendelésüket megtehetik, ugyazintán megrendelés után azonnal meg is kapják. Üzletem 5 évi fennállása biztosságot, hogy a kiszállítás pontos és szolid előző árak mellett eszközöltetik. Bőséges rendelésüket továbbra is kérve, maradtam illő tisztelettel. STÁRK SAMU, tűzifa és szén kereskedő.

Raktár a Teherpályaudvaron, lakás Széchenyi-utca 24 sz.

Tűz a vidéken. Seregélyesen tegnapelőtt Mager János háza leégett. A kár 3000 korona. A tüzet a keménybőli kipattanó szikra okozta.

A Népszövetség irodája Szent István-tér 1 sz. Füzetek, naptárak átvehetőek vasárnaponként fél 11-től 12-ig. Akinek a népszövetséggel dolga van, az irodában elintézheti.

Egyesületi hírek. — A népkadémián vasárnap Potyondy Imre tanulmányi felügyelő tart előadást „A vallás szerepe társadalomban“ címmel, utána a „Nihilistából lett völegény“ c. kitérő bohózat és magánjelenet következik.

A népszövetség csoportvezetők szíveskedjenek a jelen évi 1 sz. füzetet vasárnap d. u. 4 órákor elvinni a népszövetség irodájából. Szent István-tér 1. Tánctűzérke. A kath. legényegylet vasárnap jan. 21-én tánctűzérkét tart. Kezdeté este 8 órákor.

Keresztény szociálisták közgyűlése. Vasárnap f. hó 21-én d. c. 10 órákor az ipari munkások, d. u. 4 órákor a földművesek tartják közgyűlésüket Tavira-u. 6. sz. a. helyiségükben. **Vezetőség.**

Kedv. Táncos huszárok. Szerda: Két tacsó. Rónay Alice jutalmjátéka. Csütörtök: Kis gróf. Péntek: Ártatlan Zsuzsi. (Zóna.) Szombat: d. u. Vencel kalmár. Igysági előadás. Szombat: este Eszmadia. Operett ujdonság.

Cselédlányok! Ha szolgálatot keresek menjetek a Csonka-utcai cselédotthonba, melyet a kath. háziasszonyok egyesülete a ti számotokra tart fen. Ott díjtalanul elszegődötték a helyet kereső leányt. A hely-nélküliek, míg szolgálatot nem nyerne, napi 33 krajcárért kapnak az Otthonban szállást és ellátást. A nagyközönség szíves figyelmébe ajánjuk a cselédotthonnal kapcsolatos **MOSODÁT,** hol szolid árak mellett házi kezelést alkalmazunk. Ruhajavitást, stoppolást, tollfosztást, valamint harisnya gépkötést elvállalunk. Pártfogást kér **A VEZETŐSÉG:**

Olcsón vásárol az, a ki jó anyagot vesz.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI HITELSZÖVETKEZET vasuti raktár

	109
	kgkint
a porosz diószén	4— K
a porosz darabosszén	3-60 K
a porosz aknaszén	3-20 K
házhöz szállítás	—16 K
	köbmé- terenkín
cserhasáb	10—K
bükkhasáb	9-50 K
doronfa	8-50 K
házhöz szállítás	—60 K
Aprított tűzifa 100 kgkint	2-44 K
Lövelde-utca 3. sz. alatt kapható.	
Házhoz szállítással	2 K 60 fill.
Igazgatóság.	

SZÁRÍTOTT FÜZELÉKEK
 Czukor borsó,
 Vágott zöldbab,
 Julienne (leves-zöltség),
 Vargánya gomba.

Hirtling Kálmán

csemege és fűszer áruháza, Nádor-utca.
 ÁRUIM MINTASZERŰEK! — ÁRAIM JUTÁNYOSAK!
 Kiszolgálásom pontos. — Telefon 207.

HIDEG FELVÁGOTTAK:
Gardinettok.
 1 liter Neszmélyi bor 80 fill.
 1 üveg Tokai pecsenye
 bor 1 kor. 20 fill.

Apró hirdetések

Apróhirdetések előre fizetendők.

Sár-utca. 16. számú ház, kert és telekkel együtt 1850 \square öl, eladó. Ugyanott egy utcai lakás, istálló s kocsiszinnel, kiadó. Bővebb felvilágosítást Fröschl testvérek adnak.

Elköltözés miatt egy fekete szalon garnitúra: asztal és székre ny eladó. Megtekinthető naponta délelőtt 10 órától 4 óráig Prosalma-utca 2. szám alatt.

Szent-István-utca 17 szám alatti ház eladó. Tudakozódni lehet Ligetsor 2 szám alatt az ügyvédi irodában.

A ráchegy alatt ugy nevezett Fanta-főle csucska föld ház helyekké felmérve ma hereföld: 8 évi kedvezményes fizetési feltételek mellett eladó. Tudakozódni lehet Almássy János sörháziér 3. szám.

Ingyen kap egy szép nagy gramofont, ki 15 drb. dupla nagy lemeszt vesz 60 korona készpénzért Robitsek Sándor papirkereskedésében Kossuth-utca.

Keresek egy jókarban levő olcsó garnitúrát.

Kertekalja-utca 24. számú ház és egy buza föld a keresztet háttár mellett, továbbá egy száraz rét a palotai-ut mentén eladó. Tudakozódni Kertalja-utca 24. szám alatt lehet.

Jó karban levő 1 db. 4-500 literes több db. 8-9-10-15 hektóliteres avétt horádót keresek megvételre. Almássy János Sörház-tér 3.

Iparosok figyelmébe.

Eladó egy földszintes cseréppel fedett ház, melyben 5 kétszobás, 1 egyszobás lakás van. Nagy udvarral, kerttel és még beépíthető utcai fronttal, közel a buza-piachoz bármely iparosnak megfelelne. A jelenlegi olcsó házbér mellett is tisztán 6 %-ot hoz. Kedvező feltételek mellett azonnal is átvehető. Bővebb felvilágosítást csak közletlen a vevők nyerhetnek Leszler Imre egyedüli megbízott, Nagy Sándor-utca 2.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakértően készíttetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legregibb varrógép-üzlete, Székesfehérvár, Nádor-utca, Töltényi-ház

No magának emlékeztes lesz a farsang.

De hogy éppen az esküvő napján! uj ruha és így elszakadt.

Ugy-e megmondtam, hogy Nádor-utcán

a

Rudbányai-

féle

POSZTÓ ÜZLETBEN

vegyen

öltönyre

való szövetet.

Kamgárnt, trickót.

Ha nős lesz kosztüm kelmét is.

OROSZ ANGOL és CHINA
teák keveréke:

SZIGETHY-FÉLE
ZÓNA TEA
 50 GRM. K.—50

1 nagy 100 gr. csomag 90 fill.
 kizárólag csak cégünknel kapható. 1 üveg CUBA RUM kiváló minőség 1 liter 2 K 80 fillér.

SZIGETHY
TESTVÉREK
 tea és kávé behozatala.

Ha eladni vagy venni-valója van az apróhirdetések közt tegye közzé!

A Dunántul legnagyobb

BUTOR ÁRUHÁZA

a Székesfehérvári Butorkészítő Iparosok Árucarnok Szövetkezete,

minál országos központi hitelszövetkezet tagja.

hol teljes HÁLÓ, EBÉDLŐ, SZALON, URI SZOBA, IRODAI berendezések, valamint teljes

szállodai és kastély

berendezések a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig a legjutányosabb árban a legkényesebb igényeket is kielégítjük. Rajzokkal, költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

A nagybecsű butorvásárló közönség jó indulatát kéri az

igazgatóság.

Székesfehérvár,
Kossuth-utca 10. szám.